

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/358/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200209
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514200209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanej E. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX V., občianka SR, právne zastúpená JUDr. Patrikom Podhorským, advokát so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zastúpené JUDr. Patrikom Podhorským, advokát so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava v konaní o zaplatenie 5 423,46 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 14. 09. 2014, č. k. 2C/174/2014-257 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo veci samej.

odôvodnenie:

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Vyslovil, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Svoje rozhodnutie odôvodnil, cit.: „Žalovaná uzavrela so K. a s. dňa 04. 04. 2007 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej bezúčelový spotrebný úver vo výške 150 000 Sk, t. j. 4 979,09 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať splátkami po 2 208 Sk mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci. Úroková sadzba bola dohodnutá 11,75 % ročne, poplatok za poskytnutie úveru vo výške 3 000 Eur, poplatok za správu úveru vo výške 60 Sk mesačne, splatnosť prvej splátky dňa 20. 05. 2007 a ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 13,67 %.

Z platobnej histórie (č. I. 59 - 99 spisu) vyplýva, že žalovaná úver riadne a včas nespĺcala, uhradila spolu sumu 541,49 Eur, pričom poslednú splátku zaplatila 20. 01. 2008 vo výške 2 105,30 Sk. Právny predchodca žalobcu K. a s. listom zo dňa 23. 02. 2009 (č. I. 158 spisu) vyzvala žalovanú k úhrade pohľadávky vzniknutej z úverovej zmluvy, s ktorou k 31. 01. 2009 bola žalovaná v omeškaní v sume 278,64 Eur najneskôr do 10 dní od doručenia výzvy. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27. 06. 2012 bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní postúpená spoločnosťou R. a s. na žalobcu. Listom zo dňa 18. 07. 2012 žalobca vyzval žalovanú k úhrade celkovej sumy 8 101,90 Eur do 28. 07. 2012, súčasne jej oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k 18. 07. 2012.

S poukazom na ust. § § 52 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2011 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v

čase uzatvorenia úverovej zmluvy, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 39 Občianskeho zákonníka, súd uzavrel, že právny predchodca žalobcu R. a. s. úver zo zmluvy o splátkovom úvere nezosplatnila. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanej iba oznámené listom zo dňa 18. 07. 2012. Súd má za to, že R. a. s. mohla žalobcovi postúpiť v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok iba splátky dovtedy splatné (t. j. do 20. 05. 2012) za súčasného splnenia oboch podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca v konaní nepreukázal, aby K. a. s. odoslala, resp. doručila žalovanej písomnú výzvu na splnenie dlhu, s ktorým bola v omeškaní dlhšie ako 90 dní. Písomná výzva ako podmienka platného postúpenia pohľadávky sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky banky. Za dôkaz splnenia tejto povinnosti nemožno považovať súdu doloženú výzvu K. a. s. zo dňa 23. 02. 2009. Zákon pre platné postúpenie pohľadávky banky vyžaduje súčasne splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom splnenie jednej podmienky (zaslanie písomnej výzvy žalovanej) súd nemal preukázané, preto dospel k záveru, že postúpenie pohľadávky uplatnenej žalobou bolo neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, resp. neplatného v časti v zmysle § 49 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o postúpenie týchto splátok úveru, ktoré ku dňu postúpenia pohľadávky neboli splatné a s ktorými žalovaná nebola dlhšie ako 90 dní v omeškaní. Žalovaná a vedľajší účastník na strane žalovanej vzniesli v konaní námietku nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, preto súd považoval túto námietku za dôvodnú a pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu žalobu zamietol“.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci a uviedol, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, čo zakladá aktívnu legitimáciu a vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odvolateľ zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, žeby podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle ust. § 524 Občianskeho zákonníka. Napriek vyššie uvedenému žalobca poukazuje na výzvu zo dňa 23. 02. 2009, ktorou v konaní preukázal, že právny predchodca žalobcu splnil všetky povinnosti, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá, teda, že žalovaný bol v mene banky vyzvaný na úhradu dlžnej sumy a zároveň bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy: pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatnenú pohľadávku možno potvrdiť tiež posúdením druhej vety citovaného ustanovenia. Postúpenie pohľadávky sa stal žalobca veriteľom pohľadávky, pričom základným právom veriteľa je v zmysle ust. § 488 Občianskeho zákonníka právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie svojej pohľadávky. Na základe uvedeného žalobca považuje za nesporné, že spolu s postúpenou pohľadávkou prešli na žalobcu všetky práva s touto pohľadávkou spojené, teda aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitimácie žalobcu a platné postúpenie pohľadávky, predmetnú skutočnosť žalobca preukázal oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

Vedľajší účastník na strane žalovanej navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok spolu s konaním mu predchádzajúcim v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, 2 O. s. p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O. s. p.) a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.). Odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 132 O. s. p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 122 až 135 O. s. p.. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. je daný, ak súd prvého stupňa vec posúdil podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo právnu normu síce správne určenú nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Súd prvého stupňa v konaní správne aplikoval ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s ust. § 524 Občianskeho zákonníka.

Z obsahu spisu a napokon i z obsahu samotného odvolania je zrejmé, že postupca neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovaným na strane druhej, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a žalobca nedisponuje dokladmi, ktoré by danú skutočnosť - ukončenie zmluvy - preukázali. K predčasnému ukončeniu zmluvy došlo až zo strany žalobcu oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 18. 07. 2012 (č. l. 20 spisu).

Odvolací súd v tomto smere dáva do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co/203/2015, ktoré sa týka postupovania pohľadávok právneho predchodcu žalobcu (postupca v predmetnom konaní), na odklon ktorého nevidí dôvod a v plnom rozsahu sa s jeho závermi stotožňuje.

Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že predmetný splátkový úver vo výške 150 000 Sk (4 979,09 Eur) poskytla žalovanej K. a. s. na základe zmluvy zo dňa 04. 04. 2007. V zmysle tejto zmluvy mala konečná splatnosť úveru nastať 20. 03. 2017. Pohľadávku z tohto úveru K. a. s. postúpila na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 26. 07. 2012 (č. l. 21 - 25 spisu). Z čl. 7.6 bod 7.6.1 všeobecných obchodných podmienok K. a. s. (č. l. 12 - 13 spisu) vyplýva, že v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola K. a. s. oprávnená okrem iného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. K., a. s. nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku postúpila žalobcovi bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol, napr. výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Aj keď žalobca v odvolaní poukazuje na list K. a. s. zo dňa 23. 02. 2009 (č. l. 158 spisu) z predloženého listu označeného ako výzva nevyplýva, aby K. a. s. vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, alebo zmluvu o úvere vypovedala, prípadne od nej odstúpila. Táto skutočnosť je zrejماً aj z toho, že až žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, a to až v čase ako mu pohľadávku K. a. s. postúpila, a to listom zo dňa 18. 07. 2012 (č. l. 20 spisu).

Žalobca v konaní tvrdí, že je aktívne legitimovaným účastníkom konania, k týmto odvolacím námietkam odvolací súd uvádza:

Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorých vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny

nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovanej) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porovnaj rozsudok NS SR zo dňa 29. 06. 2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

Podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čí len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“) aj bez súhlasu klienta.

Podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3) omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznych subjektov už nad pohľadávkou, nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co/119/2013, 19Co/194/2015, 4Co/145/2014). Ak zákonné predpoklady nie sú splnené, ide o právny úkon postúpenia contra legem a z toho dôvodu je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Zo znenia citovaného ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. vyplýva, že prvá obligatórna podmienka pre platnú cesiu bankovej pohľadávky je písomná výzva banky, ktorá má byť klientovi banky doručená a napriek tejto písomnej výzve je klient banky v kvalifikovanom omeškaní (nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní). Až po preukázaní, že klientovi banky bola takáto výzva zo strany banky doručená, prichádza do úvahy postúpenie bankovej pohľadávky, zodpovedajúcej omeškanému záväzku inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Písomná výzva, ktorá spĺňa vymedzené kritériá je základným a prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Žalobca však takýto dôkaz v konaní nepredložil, preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal už prvú obligatórnu podmienku uvedenú v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Po splnení tejto podmienky môže banka pristúpiť k postúpeniu „spôsobilej pohľadávky“, teda pohľadávky, s ktorou je dlžník v omeškaní. Z ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. totiž vyplýva, že ak je klient banky napriek jej písomnej výzve v kvalifikovanom omeškaní „čí len s časťou svojho peňažného záväzku“ voči banke môže banka svoju „pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku“ postúpiť písomnou zmluvou inej osobe.

V rozpore s vyššie uvedeným žalobca vo svojom odvolaní namieta, že pri kvalifikovanom omeškaní klienta banky s časťou svojho peňažného záväzku (nesplatených niekoľko splátok) má banka oprávnenie postúpiť inému subjektu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, pohľadávku z celého úveru. To znamená splátky splatné, ale aj splátky, ktorých zročnosť ešte nenastala, a to bez toho, aby banka pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celého úveru.

Takýto výklad žalobcu nezodpovedá účelu, zmyslu a logickému posudzovaniu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.

Odvolací súd nijako nespochybňuje oprávnenie banky postúpiť pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak to by musela K. a. s. pristúpiť k ukončeniu úverového vzťahu (vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru). Takýmto spôsobom postupujú ostatné bankové subjekty na finančnom trhu.

Žalobca vo svojom odvolaní taktiež namieta, že ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nemožno spájať s jeho aktívnou legitímáciou ako postupníka pohľadávky. Podľa názoru odvolateľa citované ustanovenie je o úprave výnimiek z bankového tajomstva a nie je o platnosti postúpenia pohľadávky.

Žalobca uvedenou argumentáciou v podstate zastáva názor, že síce neboli dodržané podmienky v predmetnom ustanovení, ale nenesie za to žiadne následky a banka na neho postúpila platne pohľadávku. Takýto výklad odvolací súd považuje za účelový. Ak by súd prijal takúto argumentáciu, banka ako inštitúcia prísne regulovaná štátom prostredníctvom Národnej banky Slovenska, ktorá vykonáva svoju činnosť na základe bankového povolenia by mohla neobmedzene postúpiť pohľadávku z bankového úveru nebankovej inštitúcií (zväčša inkasným spoločnostiam), ktoré nie sú nositeľom takéhoto bankového povolenia. Takýto výklad ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je neprípustný a nesprávny, pretože obchádza zákon a umožňuje tzv. nebankovkám spravovať bankový úver, pričom na túto činnosť nie sú oprávnené.

V ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. sú explicitne uvedené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky z banky na tretiu osobu. Žalobca však v konaní nepreukázal (§ 120 ods. 1 O. s. p.) splnenie vymedzených podmienok podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., nepreukázal:

1. výzvu banky dlžníkovi,
2. postúpenie pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu.

Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti, právny predchodca žalobcu zmluvu nevypovedal, ani od nej neodstúpil), K. a. s. nebola preto oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 27. 06. 2012 je preto neplatným právnym úkonom. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca nie je subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podriaďiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca ani nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.

Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok, a preto aktívna legitímácia žalobcu nie je ani čiastočne daná.

Majúc na zreteli vyššie uvedené, odvolací súd prvostupňový rozsudok vo veci samej s osvojením si jeho dôvodov ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.